

AVIZ
**referitor la propunerea legislativă privind aprobarea
curriculum-ului social pentru persoanele cu dizabilități**

Analizând propunerea legislativă privind aprobarea curriculum-ului social pentru persoanele cu dizabilități, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.BP 779 din 5.12.2005,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,
Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

I. Observații generale

1. Prezenta propunere legislativă are ca obiect de reglementare aprobarea curriculum-ului social pentru persoanele cu dizabilități.

Din cele prezentate în Expunerea de motive și din analiza dispozițiilor din proiect, rezultă dezideratul unei noi abordări, din punct de vedere conceptual, a acestei categorii de cetățeni, denumite persoane cu dizabilități, înlocuindu-se denumirea de „persoane cu handicap” uzitată în prezent și care ar pune într-o lumină negativă aceste persoane, ansamblul măsurilor preconizate, vizând integrarea acestora în societate, fiind incluse într-un sistem, denumit curriculum social.

Proiectul cuprinde și reglementări preluate din legislația existentă în domeniu și din domeniile incidente materiei, inclusiv din ordinele ministrului de resort, în special cele emise în anul 2004, unde se uzitează terminologia „persoane cu dizabilități”.

Întrucât legislația din România, aferentă persoanelor cu dizabilități, nu include reglementările celor două Directive Generale

Cadru 2000/43/EC și 2000/78/EC ale Consiliului Europei care pun bazele legislației antidiscriminare, prin adoptarea acestei legi, rapoartele de țară ale Comisiei Europene referitoare la România ar reflecta pozitiv această nouă abordare a problemelor persoanelor cu dizabilități.

Prin natura reglementării, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, iar în aplicarea prevederilor art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Întrucât prezenta propunere legislativă intră sub incidența dispozițiilor art.111 alin.(1) teza a doua din Constituție, republicată este necesar punctul de vedere al Guvernului.

II. Observații de redactare și de tehnică legislativă

1. Sub aspectul sistematizării reglementării potrivit problematicii abordate, propunem ca prevederile din Capitolul II - „Definiția dizabilității”, Capitolul VII - „Protecția persoanei cu dizabilități împotriva discriminării, hărțuirii și victimizării” și eventual, din Capitolul VIII - „Stabilirea de parteneriate” să fie redactate în continuarea prevederilor existente în Capitolul I - „Dispoziții generale”.

Avem în vedere faptul că normele respective sunt, prin conținut, dispoziții generale în economia prezentului proiect, de natură să orienteze întreaga reglementare, să determine obiectul și principiile acesteia.

Pe cale de consecință, actualul Capitol III și următoarele se vor renumerota corespunzător.

La Capitolele III, IV și V care renumerotate, devin Cap.II-IV, propunem ca dispozițiile normative grupate în literele A, B, C, ș.a.m.d. să fie sistematizate în secțiuni marcate prin cifre arabe, conform prevederilor art.54 alin.(1) din Legea nr.24/2000, republicată.

Totodată, toate prevederile capitolelor respective, inclusiv cele din debutul acestora, ar trebui să facă parte din câte o Secțiune. Astfel, art.10-13 trebuie incluse în Secțiunea 1 a Capitolului III din proiect, secțiune care trebuie denumită corespunzător tematicii reglementate, art.14-17 în Secțiunea a 2-a „Intervenția prenatală”, art.18-23 în Secțiunea a 3-a „Diagnosticarea, evaluarea și revizuirea dizabilității”, ș.a.m.d.

Referitor la gruparea dispozițiilor pe Secțiuni, semnalăm că potrivit normelor de tehnică legislativă, aceste structuri trebuie să fie

alcătuite din mai multe articole și nu din câte unul sau două articole, cum sunt cele marcate prin lit.F, H, I și L de la Capitolul V.

Referitor la o mai bună sistematizare a dispozițiilor din cuprinsul proiectului, propunem ca art.129, 133, 134, 135, 138, 139 și 140 care au caracter de dispoziții tranzitorii, să facă parte din prima parte a Capitolului XII care va fi denumit „Dispoziții tranzitorii și finale.”

2. La **art.1**, sugerăm să se renunțe la scrierea cu majuscule a sintagmei „CURRICULUM-ului SOCIAL PENTRU PERSOANELE CU DIZABILITATI”, nefiind necesară această evidențiere.

3. La **partea introductivă** de la **art.2**, pentru o mai bună exprimare, sugerăm înlocuirea expresiei „se referă la:”, prin sintagma „are ca scop:”.

Potrivit normelor de tehnică legislativă enumerările din cuprinsul acestui articol trebuie identificate prin literele alfabetului, care vor înlocui cifrele arabe. Totodată, semnalăm că enumerările de la **pct.2, 5, 6 și 7** ar trebui mai bine articulate cu partea introductivă a textului.

4. Pentru rigoarea exprimării normei de la **art.4**, sugerăm următoarea redactare:

„Art.4. - Potrivit prezentei legi, persoanele cu dizabilități au următoarele drepturi:

- a) la servicii sociale;
- b) la protecție socială;
- c)
-”

La **lit.e)**, pentru o terminologie uzitată în materie, sugerăm înlocuirea cuvântului „bănesc”, prin „financiar”. Propunerea este valabilă pentru întregul proiect, unde se regăsește sintagma „ajutor social bănesc”.

Semnalăm că dreptul la asigurări sociale de sănătate, inclusiv fără plata contribuției, este același cu dreptul la asistență medicală, motiv pentru care sugerăm eliminarea **lit.m)**.

5. Norma de la **art.5** trebuie reformulată, fiind deficitară sub aspectul exprimării normative. Totodată, trebuie redată denumirea Directivei UE la care se referă.

6. La **alin.(1)** al **art.6**, pentru o mai bună exprimare, propunem ca textul să debuteze prin sintagma „Prin *dizabilitate* se înțelege afecțiunea ...”.

Totodată, sugerăm înlocuirea expresiei „de zi cu zi” cu sintagma „cotidiene”.

La **alin.(2), (4) și (5)**, pentru rigoarea exprimării, trebuie folosită forma impersonală „se înțelege”, a verbului respectiv, în loc de forma la persoana I plural „înțelegem”. Propunerea este valabilă și pentru celelalte norme din proiect.

Totodată, la **alin.(2)**, sugerăm înlocuirea expresiei „la conturbarea” cu expresia „la perturbarea” ca fiind un termen mai des utilizat.

La **alin.(6) și (7)**, pentru înțelesul corect al normelor, precum și pentru corelarea cu dispozițiile **alin.(3), alin.(4) și alin.(5)**, sugerăm ca în locul cuvântului „Efectul”, să fie scris cuvântul „Afecțiunea”.

La **alin.(8)**, propunem înlocuirea cuvântului „limbaj”, prin termenul „vorbit”, mai adecvat în context.

La **alin.(10)**, pentru o exprimare adecvată stilului normativ, sintagma „Sunt excluse de la prevederile prezentei legi” trebuie reformulată, eventual sub forma „Nu intră sub incidența prezentei legi”, urmată de expresia „afecțiuni precum”, pentru fluența exprimării.

7. Propunem revederea textului de la **art.9**, care prezintă mai mult un caracter declarativ, decât normativ.

8. La **art.10**, propunem redactarea la timpul prezent a verbelor, pentru conformitate cu prevederile **art.36 alin.(2)** din Legea nr.24/2000, pentru a se accentua caracterul imperativ al dispoziției respective. Reiterăm propunerea pentru întregul proiect, acolo unde este cazul.

9. La **lit.d)** de la **alin.(3) al art.11**, pentru un corect acord gramatical, cuvântul „dizabilități” se va scrie sub forma „dizabilității”.

10. La **alin.(1) al art.12**, cuvântul „legii” se va înlocui prin „legi”, adecvat în context. Propunerea este valabilă și pentru **lit.c) de la alin.(2) al art.19** și acolo unde mai este cazul.

Pentru rigoarea exprimării, propunem ca norma de la **alin.(3)** să fie reformulată astfel:

„(3) Autoritățile publice locale finanțează serviciile sociale prevăzute la **alin.(1) și (2)**.”

11. La **alin.(4) al art.13**, substantivul „monitorizarea” trebuie înlocuit prin verbul „monitorizează”, potrivit în context.

12. La **art.17**, sintagma „intervenție precoce” trebuie înlocuită prin „intervenție prenatală”, pentru unitate terminologică.

13. La **lit.d)** de la **alin.(2)** al **art.19**, întrucât normele de tehnică legislativă nu agreează ca o enumerare distinctă marcată cu o literă să cuprindă enumerări subsecvente marcate prin liniuțe, sugerăm ca textul redat la cele două liniuțe să fie redactat în continuarea textului existent la **lit.d)**.

La **alin.(4)**, pentru un corect acord gramatical, particula „a” antepusă cuvântului „Comisiei” trebuie înlocuită prin particula „al”.

Mai este necesară, pentru rigoarea exprimării, înlocuirea expresiei „sub egida”, prin expresia „în subordinea” sau „în coordonarea”, după cum se dorește. Propunerea este valabilă și pentru **art.24** și acolo unde mai este cazul.

La **alin.(7)** al aceluiași **art.19**, pentru corectitudinea exprimării, expresia „eliberarea din funcție a comisiei” se va completa sub forma „eliberarea din funcție a membrilor comisiei”, propunere valabilă și pentru **lit.d)** de la **alin.(1)** al **art.158**.

14. Norma de la **art.20** trebuie revăzută și reformulată, fiind lipsită de precizia necesară.

15. La **art.21** și la **art.22**, pentru un acord gramatical corect, particula „a” antepusă expresiei „căror condiții” trebuie înlocuită prin particula „ale”.

16. La **art.26**, pentru rigoarea exprimării, expresia „suma acțiunilor” trebuie înlocuită prin „totalitatea acțiunilor”.

17. La **art.27**, pentru o mai bună exprimare, propunem înlocuirea cuvântului „măsurată” prin „constatată”.

18. La **alin.(1)** al **art.28**, cuvântul „descrise” trebuie înlocuit prin „prevăzute”, pentru o exprimare consacrată în actele normative.

Propunerea este valabilă și pentru **art.32 lit.c)**, **art.35 lit.c)**, **art.40 alin.(2)** și acolo unde mai este cazul.

19. În finalul **părții introductive** de la **alin.(2)** al **art.28**, pentru o mai bună exprimare, verbul „includ” se va înlocui prin verbul „cuprind”. Reiterăm propunerea pentru **partea introductivă** de la: **art.32**, **art.35**, **alin.(2)** al **art.39** și acolo unde mai este cazul.

20. Pentru un spor de rigoare normativă, propunem ca norma de la **art.33** să fie reformulată, după cum urmează:

„Art.33. - Serviciile de intervenție preșcolară sunt asigurate de personalul specializat prevăzut la **art.29** și de profesorul de sprijin, după caz”.

O exprimare asemănătoare, trebuie uzitată la **art.36**.

21. La **lit.c)** de la **art.35**, cifra 2 care succede abrevierii „alin.” trebuie cuprinsă între paranteze, potrivit marcării alineatului menționat în textul de trimitere.

22. La **art.37**, pentru o exprimare adecvată în materie, sintagma „pe cheltuiala publică” se va înlocui prin expresia „de la bugetul de stat”.

23. La **alin.(2)** al **art.38**, pentru unitate de exprimare, sugerăm ca textul să debuteze prin sintagma „Prin *servicii de suport* se înțelege transportul ...”.

24. La **lit.c)** de la **alin.(2)** al **art.39**, sugerăm eliminarea cuvântului „potrivirea”, ca fiind de prisos în contextul dat.

25. La **alin.(1)** al **art.42**, sugerăm înlocuirea cuvântului „altele” de la **lit.h)**, prin sintagma „alte tipuri de centre rezidențiale.”

La **alin.(2)**, pentru rigoarea exprimării, sintagma „în tipurile de centre rezidențiale menționate” se va reformula sub forma „în centrele rezidențiale prevăzute”.

26. La **alin.(2)** al **art.43**, pentru înțelesul corect al normei, cuvântul „replicării” trebuie înlocuit prin „aplicării”.

27. La **alin.(3)** al **art.44** și **alin.(2)** al **art.45**, pentru un plus de precizie, trebuie menționat tipul de centru la care se referă normele, respectiv „rezidențiale” sau „de zi”.

28. La **alin.(2)** al **art.46**, pentru o exprimare uzuală, cuvântul „menționate” se va înlocui prin „prevăzute”. Reiterăm propunerea pentru **alin.(2)** al **art.127**, **alin.(1)** al **art.130**, **art.132**, **art.134** și acolo unde mai este cazul.

29. La **alin.(2)** al **art.47**, pentru unitate terminologică, expresia „cu handicap” trebuie înlocuită prin expresia „cu dizabilități”.

30. La **alin.(3)** al **art.50**, denumirea entității respective trebuie scrisă sub forma „Direcției generale de asistență socială și protecția copilului”. Reiterăm propunerea pentru celelalte norme din proiect unde se regăsește denumirea respectivă.

31. La **alin.(1)** al **art.51**, sintagma „organismele care pregătesc și conduc direct la o anumită profesie” este deficitară sub aspectul exprimării și sugerăm a fi reformulată.

La **alin.(3)**, pentru rigoarea exprimării, expresia „prin bugetul statului” se va reformula sub forma „din bugetul de stat”.

32. La **alin.(2)** al **art.52**, cuvântul „contextul” trebuie înlocuit prin „înțelesul”, potrivit exprimării uzuale.

33. La **lit.b)** de la **alin.(1) al art.54**, pentru o exprimare adecvată în materie, cuvântul „domiciliul” se va înlocui expresia „munca la domiciliu”.

34. La **art.59**, pentru o bună corelare cu partea introductivă, propunem înlocuirea verbului din debutul enumerărilor de la **lit.a)-k)**, cu substantivul corespunzător, în care sens exemplificăm: „promovează” cu „promovarea”.

35. La **lit.d)** de la **art.63**, pentru o exprimare adecvată în materie, cuvântul „disponibilizare” se va înlocui prin „concediere”.

36. La **lit.d)** de la **art.66**, pentru o completă identificare a Legii nr.76/2002 la care se face trimitere, după titlul acesteia trebuie introdusă sintagma „cu modificările și completările ulterioare”.

37. La **alin.(2) al art.68**, potrivit normelor de tehnică legislativă, enumerările vor fi marcate prin literele alfabetului, care vor înlocui liniuțele.

38. La **art.70 și la art.71**, este necesar să se precizeze despre ce fel de salariu este vorba, respectiv salariul brut sau salariul net.

39. La **art.75** se va elimina marcarea cu „(1)”, deoarece articolul cuprinde un singur alineat.

40. La **alin.(3) al art.83**, pentru redarea completă a textului de trimitere, propunem ca sintagma „Codului Muncii” să fie reformulată sub forma „Legii nr.53/2003 - Codul muncii, cu modificările și completările ulterioare”.

41. La **alin.(2) al art.84**, pentru corectitudinea textelor de trimitere, trebuie menționată **lit.d)** în loc de **lit.f)** și, respectiv, **lit.e)** în loc de **lit.g)**.

42. La **art.89**, enumerările trebuie marcate prin „a)” și „b)”, potrivit uzanței.

43. La **lit.e)** de la **art.92**, pentru corectitudinea textului de trimitere, se va folosi expresia „în condițiile prevăzute la art.75.”

Totodată, trebuie adăugat încă un text referitor la transportul interurban care ar putea avea următoarea redactare:

„f) transport interurban în condițiile prevăzute la art.77”.

44. Întrucât reglementează același domeniu și pentru că **pct.F** din **Capitolul V** cuprinde doar două articole, propunem ca **pct.F și G** să alcătuiască o singură secțiune identificată astfel:

„Secțiunea a 7-a

Asigurarea socială de sănătate și asistența medicală”.

Din aceleași considerente, **pct.H, I și J** din cuprinsul aceluiași capitol vor alcătui o singură secțiune identificată după cum urmează:

„Secțiunea a 8-a

Priorități la locuințe. Dreptul la locuințe protejate”.

45. La **art.103** sugerăm eliminarea expresiei „sau privat” din finalul textului, întrucât nu poate fi obligat un proprietar de locuință să o vândă cu prioritate unei persoane cu dizabilități.

46. La **art.108**, expresia „în contextul alin.4” este de prisos și propunem eliminarea.

47. La **art.115**, propunem revederea sintagmei „în raport cu legile naționale”, deficitară sub aspectul limbajului normativ.

48. La **lit.e)** de la **alin.(1) art.120** sugerăm înlocuirea cuvântului „succesiunilor” cu expresia „taxelor succesoriale”.

Totodată, la **lit.f)**, pentru rigoarea exprimării, propunem ca textul care debutează prin prepoziția „privind” să fie reformulat sub forma „privind transferul dreptului de proprietate asupra bunurilor mobile și imobile”.

La **lit.a)** a **art.121**, pentru un acord gramatical corect, sugerăm înlocuirea prepoziției „ale” cu „a”.

49. La **lit.e)** de la **alin.(1) al art.125**, sugerăm înlocuirea expresiei „fabrica, uzina” prin „unitate de producție”, iar enumerările de la **lit.k)** să fie incluse la **lit.d)** unde sunt menționate instituțiile de învățământ.

Totodată, pentru corectitudinea exprimării la **lit.g)**, expresia „birou de avocați sau contabile” sugerăm a fi înlocuită cu sintagma „cabinet de avocați sau contabilitate, birouri notariale”.

50. La **art.132** pentru corectitudinea trimiterii, în loc de „art.125” trebuie scris „art.124”.

51. La **partea introductivă a alin.(1) al art.158**, semnalăm că expresia “dacă au fost săvârșite în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să poată fi considerate infracțiuni”, este în dezacord cu definiția dată contravenției în Ordonanța Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, care prevede că fapta descrisă drept contravenție în actul normativ și prevăzută cu sancțiune contravențională nu poate fi decât contravenție, nimeni neputând, prin interpretare, să schimbe caracterizarea ei juridică. Tocmai pentru a elimina orice confuzie între contravenții și infracțiuni, prin ordonanța menționată a fost eliminată din definiția contravenției compararea pericolului social al acesteia cu cel al infracțiunii. Prin urmare, propunem eliminarea din text a expresiei menționate.

La **alin.(2)**, norma trebuie completată cu menționarea autorităților publice din care fac parte persoanele împuternicite să constate contravențiile și să aplice amenzi.

În ceea ce privește **alin.(4)**, având în vedere faptul că este o normă de complinire, aceasta trebuie să facă obiectul unui articol distinct, nou-introdus în proiect, cu următoarea formulare:

„Art.159. - Prevederile art.158 se completează cu dispozițiile Ordonanței Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.180/2002, cu modificările și completările ulterioare”.

În cazul în care se admite propunerea, trebuie procedat la o renumerotare a articolelor.

52. La **art.160**, pentru un corect acord gramatical, cuvântul „singuri” se va reda sub forma „singure”.

53. La **art.163**, pentru corectitudinea exprimării, cuvintele din sintagma „Organizațiile Neguvernamentale” se vor scrie cu literă mică, iar sintagma „prezentului proiect de lege” se va înlocui prin expresia „prezentei legi”.

PREȘEDINTE

dr. Dragoș ILIĂȘCU

București

Nr. 1783/15.12.2005.